

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsek dan popoldne, izvenredni mediji in prazniki. — Inzerati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 20 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, predklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravištevno: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

— Poština plačana v gotovini.

Glose k permanentni krizi

Iz krize v krizo gre naš parlamentarni razvoj.

Poslušamo ljubeznive primke, s katerimi se obkledajo aktivni in bivši ministri, beremo politične glose, s katerimi dela Stjepan Radić odneva spremembam v ministrskih portfeljih. Človek ima pri tem prav posebne misli, ki se vračajo neprestano že nekaj let.

Saj je mnogo tega, kar govori gospod Stjepan Radić prav pametno, saj mu moramo pritrditi, kadar govori o potrebi čiščenja, o potrebi dobre uprave, odprave korupcije, o potrebi štedenja in reform. Da, vse to je točno in dobro ter želja nas vseh, ki želimo razviti to svojo ljubo državo v moderno socialno in kulturno organizacijo po najboljši volji in izkušnji. To so reforme, ki so pri nas silno potrebne, ki bi nam pomagale preko težav začetništva, v katerem tičimo že predolgo. Radikalna stranka se je pokazala konservativno, ona ne dela za reformo, za zboljšanje, gotovo vsaj ne v oni meri, kakor bi bilo treba in kakor bi se lahko delalo. Pri tem niti ne manjka moč v stranki, ki bi bili sposobni izvesti reformno delo, pa očitno sami ne morejo do besede in do uveljavljanja na vodilnih mestih.

Stjepan Radić je šef stranke, ki razpolaga s tolikim številom poslancev, da se more že precej učinkovito uveljavljati v parlamentu, kakršen je naš. On bi mogel svojim idejam, ki jih siplje na ljudskih shodih in v intervjujih, pripomoči do vpoštevanja, mnogokrat celo do popolne zmage. On bi mogel ojačiti tudi v drugi koalicijski stranki one elemente, ki niso konservativni in ki niso zadovoljni s počasnim napredkom. On bi mogel s svojo kompaktno stranko, na katere celoto se lahko zanese vedno in v vsakem vprašanju, tudi najbolj kočljivem, predstavljati v državi in v vladi poglavitno gibalno napredka, reform in procvita.

Ali naravnost tragično je za državo kot celoto, da Stjepan Radić s svojimi nediscipliniranimi nastopi, s svojimi pretemperamentnimi in premalo premišljenimi atakami, ki bijejo v obraz osnovnim pojmom o politični taktiki, kvari vse in uničuje ves efekt, ki bi ga mogel in moral sicer doseči. Povedati pametne misli in koristne nasvete ni toliko težava, toda pripomoči jim do zmage, to je najpoglavnejše. Taktika je ono, kar daje v politiki uspehi; ker Stjepan Radić o tem nima nikakega pojma, povzroča samo zlo. S svojimi nesrečnimi nastopi, ki jih tudi največji oportunist ne more več zagovarjati, jemlje svoji stranki značaj političnega faktorja, ki igra vlogo, primerno svoji številni moči in zaslonbi, ki jo ima v prebivalstvu. Opozicija ne more delati kombinacij z njim in radi tega tudi ne z njegovo stranko. Radikal stranka je tako razdražila nase, da niti ekstremni optimisti ne more več računati z možnostjo trajnega in stvarnega sodelovanja. Še več, Radić s svojo, hote ali nehoti razdirajočo taktiko je onemogočil celo razvoj zdrave kritike in evolucije v radikalni stranki, ker je napredne elemente v njej podredil konservativnejšim, ki imajo sedaj po pravici dovolj orožja v rokah, da onemogočijo spremembe.

Tako se je potrdila napoved, da Stjepan Radić uničuje vse, ki pakirajo z njim. Toda pokazalo se je tudi, da je Radić nemogoč v naši politiki. Zakaj tak, kakršen je sedaj, ostane tudi za naprej; on bo delal kakor doslej, napadal, grajal, hvalil, in govoril, govoril, govoril.

Nikola Uzunović je mirno in spodobno izjavil novinarjem to spoznanje: Stjepan Radić mora iz vlade. Ali njegovo izjavo je treba izpopolniti: Stjepan Radić mora sploh iz politike! Njegova stranka sama je gotovo sposobna in voljna sodelovati pozitivno in prevladno na državnih poslih in tako bi se mogla tudi s pridom uveljaviti pri drugi koalicijski stranki. Z njo bi bilo mogoče računati kot s fiksno, solidno komponento političnega življenja, tako s strani opozicijskih kakor s strani vladnih strank. Ali radićevska stranka danes ni zares stranka, marveč je sam Stjepan Radić z vsemi svojimi slabimi in dobrimi lastnostmi. In da bo stranka postala stranka, zato se mora ustvariti predpogoj s strmo glavljenjem gosp. Radića. Dokler se to ne bo zgodilo, toliko časa bomo imeli krize.

PORAZ DFC V PRAGI

— Praga, 15. aprila. Kombinacija praskih amaterjev je včeraj porazila DFC. Rezultat 6 : 3 (4 : 2).

Pred demisijo Uzunovićeve vlade

Sodelovanje s Stjepanom Radićem je nemogoče

Radikalni ministri z ministrskim predsednikom vred zahtevajo izstop Stjepana Radića iz vlade. — Radić zahtevo odklanja, njegovi ministri jo baje sprejemajo.

— Beograd, 15. aprila. V Beogradu je izbruhnila težka nova vladna kriza, čeprav je ministrski predsednik g. Nikola Uzunović napel vse svoje sile do skrajnosti, da bi z zakrpano vlado mogel voditi tekoče vladne posle vsaj do 5. maja, ko se ponovno sestane Narodna skupščina. Včerajšnji dogodki, ki so se prav kinematografsko in dramatično vrstili, zlasti popoldne, so pokazali, da je nemogoče vsako koristno in praktično sodelovanje z voditeljem hrvatske seljačke stranke. Radikalni so izdali bojno parolo: »Stjepan Radić iz vlade!«

Ministrski predsednik Nikola Uzunović je včeraj popoldne obvestil Stjepana Radića, da odvisi nadaljni obstoj sedanje vlade koalicije od tega, da Radić izstopi iz vlade. Stjepan Radić je to zahtevo odklonil. Ministrski predsednik je nato stavil Radiću ultimatum do 5. popoldne. Ta rok je bil pozneje podaljšan do 8. zvečer. Novinarji so skušali od g. Radića dobiti podrobnejša pojasnila, toda ta jih je napotil na svojo kabinetskega šefa, ki je podal novinarjem kratko izjavo: »Zahtevati izstop Stjepana Radića iz vlade, pomeni toliko, kakor razveljaviti sporazum.«

Ko je pozneje ministrski predsednik g. Uzunović od novinarjev izvedel za to Radićevo izjavo, je podal zelo odločno, jasno in borbeno izjavo, v kateri naglašal, da se Stjepan Radić kot aktivni minister ne obnaša tako, kakor bi bilo to poziciji ministra primerno. Radić je svojčas obljubil, da se bo vzdrževal vsakih napadov na vlado in da ne bo napadal javno na shodih posameznih ministrov. Ministrski predsednik je s svojimi tovariši odločen nadaljevati politiko sporazuma in odstraniti vsako oviro. Ena najglavnejših in največjih ovir za izvedbo sporazuma pa je ravno Stjepan Radić sam.

Nova vlada bo imenovana že danes

Razkol v radićevskem klubu

Borba med radikali in Radićem na višku. — Radikalom se je baje posrečilo razcepiti radićevce. — Nervoznost in napetost v Beogradu. — Avdijske in konference druga za drugo. — Kombinacije o novi vladi.

— Beograd, 15. aprila. Tekom noči in danes popoldne so radikali usmerili svojo akcijo v pravcu, da dosežejo razkol v radićevskem parlamentarnem klubu. Radikalni se trudijo, da bi zase pridobili del radićevcev in radićevskih ministrov, s pomočjo katerih bi potem sestavil Nikola Uzunović novo koalicijsko vlado brez Stjepana Radića. V koliko je ta akcija uspešna, javnosti še ni znano, ker so i radikali i radićevci v tem oziru seveda zelo rezervirani in molčeči. Nekateri radikali so veliki optimisti in verujejo, da bo mogoče sestaviti radikalno - radićevsko vlado brez Stjepana Radića.

Danes popoldne ni bilo nikakih oficijelnih stikov med radikalnimi ministri in Stjepanom Radićem. Tudi ministrski predsednik Nikola Uzunović ni bil v zvezi z voditeljem hrvatskih seljakov. Pač pa so poiskali drugi radikalni ministri stike z ministroma dr. Nikićem in Pavlom Radićem, s katerima so tekmo dopoldneva ponovno konferirali.

Minister dvora g. Janković se je danes dopoldne zelo dolgo posvetoval z ministrskim predsednikom g. Uzunovićem. Za časa teh posvetovanj sta bila na dvoru ministri za izenačenje zakonov dr. Milan Sršić in minister ver. Miša Trifunović. V skupščinskih prostorih, kjer vrvi zopet živahno življenje, so se raznesle vesti, da je avdijskega v zvezi s predlogom, da se predloži kralju demisijske celokupne vlade g. Uzunovića, a da kralj takoj podpiše ukaz o novi vladi g. Uzunovića, toda brez Stjepana Radića in še nekaterih drugih ministrov. V tej novi vladi tudi nekateri radikalni ministri ne bi bili več. Po avdijski je bil minister dr. Sršić zelo molčeč. Minister Trifunović pa je izjavil novinarjem: »Gre za novo

Borba med radikalnimi ministri in Stjepanom Radićem je ponoči dosegla neznosno ostrino in se danes nadaljuje v vsej napetosti in nervoznosti. Vsi listi priznavajo, da se vlada Nikole Uzunovića nahaja v težki krizi. Včeraj in tudi danes se neprestano vrste na dvoru avdijske in posvetovanja.

Današnja »Politika« poroča, da je minister Pavle Radić na včerajšnji avdijski kralju izjavil da objavijo radićevci za slučaj, da radikali še nadalje vztrajajo pri svoji ultimativni zahtevi glede izločitve g. Stjepana Radića iz vlade, poseben manifest na hrvatski narod in na svoje volilce, v katerem bodo navedli, da so padli radi vprašanja pobiranja korupcije, pred katero so hoteli rešiti narod in državo. »Politika« k temu pristavlja, da je v političnih krogih znano, da skuša minister Pavle Radić skrivaj intrigirati proti Stjepanu Radiću, samo da ostane sam v vladi. V istem pravcu delata baje tudi ministri dr. Nikić in dr. Šuperina. Vsi trije skušajo obenem poučiti razpoložene v radićevskem klubu, koliko članov kluba bi imeli za seboj v slučaju afronta proti Stjepanu Radiću.

Današnje »Vreme« objavlja vest, da je snoči Stjepan Radić v nekem privatnem stanovanju imel prvokrat po zelo dolgem času sestanek z voditeljem opozicije Ljubomir Davidovićem. Sestanek je bil političnega značaja. Radić je baje poskušal obnoviti stare stike z Davidovićem ter je sondačen teren za obnovu nekdanje opozicijskega bloka. Radić se skuša na ta način zavarovati pred vsako eventualnostjo ter se rešiti iz teže situacije. Davidovićev demokratski klub je danes dopoldne izdal kratak komunike, ki demantira sestanek.

»Za kakšno vlado, g. minister?«
»Za vlado brez g. Stjepana Radića!«

»Ali vstopijo radićevski ministri v to vlado brez g. Stjepana Radića?«
»Počakajte par ur, pa boste imeli situacijo!« Ta odgovor ministra Trifunovića tolmačijo politični krogi tako, da bo že danes popoldne rešena nova vladna kriza.

Opoldne so se zbrali v ministrskem predsedstvu vsi radikalni ministri. Prišel je celo minister vojne in mornarice general Dušan Trifunović, ki se sicer ne udeležuje političnih posvetovanj.

— Beograd, 15. aprila. Ob 12. Opoldne vlada še velika negotovost, kako se reši dejansko obstoječa vladna kriza. Ni še nikakih pozitivnih rezultatov. — Opoldne sta odšla na dvor h kralju ministri ver. Miša Trifunović in minister javnih del Milorad Vujičić.

Opoldne je krožila že neka ministrska lista nove vlade g. Uzunovića. Iz vlade imajo odstopiti po tej verziji vojni minister general Dušan Trifunović, pravosodni minister Marko Gjuričić in minister za socialno politiko Milan Simonović. Govore tudi, da prevzame mesto Bože Maksimovića notranje ministrstvo sedanjí minister javnih del Milorad Vujičić.

PLEBISCIT O RAZLASTITVI NEMSKIH KNEZOV

— Berlin, 15. aprila. Državni volilni odbor je na včerajšnji seji definitivno ugotovil rezultate glede vpisa volilcev, ki zahtevajo plebiscit v vprašanju razlastitve nemških knezov. V celokupnem nemškem volilnem ozemlju republike brez saarske kotline se je vpisalo 12 milijonov 523.939 volilnih upravičencev za plebiscit.

Blok slovanskih držav v Srednji Evropi

Med češkoslovaško in Poljsko podpisana razsodiščna pogodba.

— Važna izjava grofa Skrzynskega.

— Praga, 15. aprila. Posetu poljskega ministrskega predsednika grofa Skrzynskega, ki je v torek 13. t. m. popoldne prispel v Prago, kjer je bil najpristrajše sprejet, pripisujejo vsi politični in diplomatični krogi izredno veliko važnost z ozirom na bližanje obeh slovanskih držav v Srednji Evropi.

Češkoslovaški tiskovni urad uradno objavlja, da so bile včeraj izmenjane med zunanjim ministrom dr. Benešem in ministrskim predsednikom grofom Skrzynskim razsodiščne listine o razsodiščni pogodbi, sklenjeni med Poljsko in Češkoslovaško republiko, kakor tudi o likvidacijski pogodbi, ki se nanaša na ureditev pravnih in finančnih vprašanj, izvirajočih iz delitve tešinskega ozemlja, in na razdelitev obmejnega ozemlja na Slovaškem.

Opoldne je prezident republike dr. Masaryk sprejel grofa Skrzynskega v daljši avdijski ter priridel njemu na čast svečan obed. Popoldne je grof Skrzynski položil venec na grob neznane vojaka. Pri oficijelnem sprejemu zastopnikov tiska je grof Skrzynski izjavil, da pripisuje sklenjeni arbitražni pogodbi veliko politično važnost. V razgovorih z g. dr. Benešem sem se prepričal o iskrenem soglasju med obeh vladama. Pota Poljske in Češkoslovaške ostanejo vedno in stalno skupna. Obe državi si ostaneta zvesti tudi v nevarnosti. Sodelovanje obeh držav je vedno iskrenije, vedno važnejše in dalekosežnejše. Z ureditvijo naših medsebojnih odnosov izkazujemo

tudi Evropi velike usluge za ohranitev mira. Zunanji minister dr. Beneš je snoči ob 20. priridel grofu Skrzynskemu banket, na katerem so bile izrečene tople in prisrčne napitnice. Zunanji minister dr. Beneš je v imenu češkoslovaške vlade prisrčno nazdravil ministrskemu predsedniku grofu Skrzynskemu ter dal izraza globoki radosti, da je prišlo med obeh državama do stalnega in trajnega zblizanja.

Grof Skrzynski je odgovoril na dr. Benešovo napitnico:

»Ravnokar smo si podali od naroda do naroda roko, da sredi Evrope ustanovimo slovanski blok, ki bo upošteval izkušnje preteklosti, da ohrani Evropi mir in bo obenem pripravljen nastopati v obrambo in varstvo slovanskih narodov. Mi znamo ceniti oni zlati zaklad, katerega smo bili tako dolgo oropani, to je zaklad zlate svobode.«

Skrzynski na Dunaju.

— Dunaj, 15. aprila. Poljski ministrski predsednik grof Skrzynski je danes ob 1. ponoči odpotoval iz Prage in se odpeljal na Dunaj, kamor je prispel ob pol 7. — Radićevski jutranje ure na kolodvoru ni bilo oficijelnega sprejema, ampak so grof Skrzynskega pričakovali samo funkcionarji poljskega poslanstva in avstrijskega zunanjega ministrstva. Ob pol 11. sta se grof Skrzynski in zvezni kancelar dr. Ramek sestala v uradu zveznega kancelarja. Sestanek opoldne še ni končan.

— Po zaključku lista smo prejeli:

Vlada brez Radića sestavljena

V drugi Uzunovićevi vladi sta ostala samo Nikić in Šuperina

Seja ministrskega sveta pod kraljevim predsedstvom. — Demisijska celokupne vlade. — Nova vlada g. Uzunovića. — Razkol med radićevci.

— Beograd, 15. aprila. (Ob 13.40) Dopoldne je bil sestanek radićevskih ministrov. Bil je buren. Prišlo je do razkola, ki se izraža v novi vladi Uzunovića.

Opoldne so odšli vsi ministri, razen Stjepana in Pavla Radića ter dr. Iv. Krajača na dvor, kjer je bila seja starega ministrskega sveta pod kraljevim predsedstvom. Ministrski predsednik g. Uzunović je predložil demisijsko celokupne vlade. Kralj je demisijsko sprejel in takoj poveril mandat za sestavo nove vlade g. Uzunoviću, ki je kralju nato predložil novo ministrsko listo. — Kralj je listo odobril in takoj podpisal

ukaz o novem imenovanju.

V novi vladi so ostali vsi dosedanjí ministri, razun Stjepana Radića, Pavla Radića in dr. Ivana Krajača. Ministrsko predsedstvo obdrži g. Nikola Uzunović, radikalni ministri so isti. Preje radićevski portfelji so razdeljeni tako:

- 1.) prosvetni minister Miša Trifunović, obenem namestnik ministra ver;
- 2.) dr. Nikola Nikić, minister za šume in rudnike, obenem namestnik ministra trgovine in industrije;
- 3.) dr. Benjamin Šuperina, minister pošte in brzojav, obenem namestnik ministra za agrarno reformo.

Nova vlada je takoj prisegla.

Polet na severni tečaj

«Norge» v Oslu. — Priprave v Petrogradu.

— Berlin, 15. aprila. Iz Londona poročajo: Vodiljv zrakoplov »Norge« je včeraj o polnoči zapustil Pulham v smeri proti Oslu. Ker so meteorološki poročila in opazovanja napovedovala povoljno vreme, zrakoplov ni dalje odlagal s poletom. Računali so, da »Norge« prispe v Oslu v 15 urah, resnično je rabil samo 13½. Ob 5. jutraj je bilo v London radiotelegrafično javljeno, da se »Norge« nahaja nad Jutlandom. »Norge« je preskrbljena z živili in z bencinom za pet dni. Pred odhodom je komandant »Norge« izrazil anglijskim oblastem zahvalo za prisrčni sprejem in za pomoč, ki jo je nudila Anglija ekspediciji. Polkovnik Nobille je optimist in trdno upa, da bo ekspedicija uspešna, čeprav je treba računati na velike težave in nevarnosti. Ekspedicija na severni tečaj bo končno dokazala, kako važna je aeronavtika za napredek civilizacije.

— Oslo, 15. aprila. Zrakoplov »Norge« je včeraj ob 13.25 prispel semkaj. Vožnja je bila mirna.

— Petrograd, 15. aprila. Za sprejem Amundsena in njegove vodilje zračne ladje »Norge« se delajo največje priprave. Hangar v Gačini je preskrbljen s svetlobnimi signali, ki bodo dajali znamenja za slučaj, da »Norge« iz Osla prispe ponoči. Ruska Akademija znanosti, geofizični observatorij in druge znanstvene institucije so izdelale načrte za sodelovanje z Amundsenom, kako organizirati radiobrojavna poročila o atmosferskih prilikah v polarnih krajih. Matematično - fizikalni oddelek Akademije znanosti je izdelal poseben načrt, po katerem ima »Norge« v slučaju nevarnosti in katastrofe v polarnih krajih vporabiti veliko bombo. Vsled eksplozije te bombe

povzročen zračni pretesljaj bodo sprejeli. Na ta način bo mogoče določiti kraj, kjer se »Norge« nahaja v slučaju nesreče.

— Pariz, 15. aprila. »Havase« je prejela danes iz Osla kratko depešo: »Norge« je danes ob 1.10 jutraj odpeljal proti Leningradu. (Glej poročilo na 3. strani!)

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Lesni trg: Malo ponudb in malo povpraševanja.

Zitni trg: Malo ponudb in malo povpraševanja. Prodan 1 vagod domače pšenice, i. c. slovenska postaja 317 Din.

Efekt: 2½% drž. renta za vojno škodo 297—301; 7% invest. pos. iz leta 1921 73—76, Celjska posojilnica dd. 200—205. Ljubljanska kreditna banka 175, Merkantilna banka 102—104, Prva hrvatska štedionica 865—872, Kreditni zavod 165—175, Slavonska banka 49, Strojne tovarne in livarne —95, Trboveljska premogokopna družba 367—378, Združene papirnice 89, Stavbena družba dd. Ljubljana 50—60, Sešir 110, 4½% kom. zad. dež. bke. 20—22, 4½% zast. k. kr. dež. bank 20—22.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Curih 10.95048—10.99048, Praga 168.10—169.10, Newyork 56.6595—56.9595, London 275.955—277.155, Trst 227.984—229.184, Berlin 13.525—13.565, Dunaj 800.72—804.72.

Efekt: Ljubljanska kreditna 175, Hrv. eskomptna banka 106—107, Hipotekarna banka 60—62, Prašteditona 870—872.50, Slavonska 150, Slavonija 43—44, Trboveljska 355—75.

INOZEMSKE BORZE.

— Curih: Beograd 9.115, Partiz 17.6625, London 25.1675, Newyork 517.875, Milan 20.8275, Praga 15.35, Dunaj 73.10

Občni zbor gremija trgovcev za ljubljansko okolico

Danes dopoldne se je vršil v gremijskih zborovalnici palače Ljubljanske kreditne banke občni zbor Gremija trgovcev za politični okraj Ljubljana okolica. Zborovanje je otvoril načelnik g. Fran Zebal, ki je uvodoma pozdravil obrtnega komisarja g. Čehuna in se zahvalil obrtni oblasti ljubljanskega magistrata za podporo, ki jo poklanja gremiju. Nato je pozdravil zastopnika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, g. dr. Plessa, in poročevalce ljubljanskih časopisov. Spomnil se je prerano umrlega člana, trgovca Rudolfa Rutnerja in njegove takisto prerano umrle soproge na Vrhniki, nato pa podal načelniško poročilo, v katerem navaja akcije, ki jih je podvzel v minulem letu v imenu in v interesu gremija in njegovih članov. Iz njegovega preglednega in skrbno sestavljenega poročila posnemamo sledeče važnejše odstavke:

Gremijsko načelstvo je podvzelo tekmo minulega leta več akcij in intervencij, od katerih so nekatere ostale sicer brezuspešne, druge pa so rodile tudi lepe sadove. Pred vsem smo se borili proti škodljivemu razmahu krošnjarstva. Akcija je bila v najboljšem tiru, a jo je ustavila sprememba političnega režima, tako da smo še danes tam, kjer smo bili. Tudi pri sresnem poglavarstvu smo se borili proti nelegitimni trgovini, ki ogroža razvoj solidnih trgovcev.

Gremij se je udeležil vseh večjih gospodarskih anket, ki so se lani vršile. Zlasti je važnostno sodeloval pri akciji proti nezakonitnim davčnim bremenom in za davčno izenačenje, ki pa je za nas sprejemljivo le, ako prinese Sloveniji davčne olajšave, ne pa novih obremenitev. Žalibog so politična vprašanja to nujno zadevo potisnila zopet v ozadje. Znatne olajšave je dosegel gremij s svojim sodelovanjem pri urejanju poletnega voznega reda, zlasti v zvezi s Prekmurjem. Vso svojo pozornost mora gremij posvetiti tudi zahtevi Viča in okolice, da dobi lastno železniško postajališče, kakor je tudi nemala zasluga gremija, da sta se otvorili postajališči v Mednu pri St. Vidu ter v Notranjih goricah.

Gremiju se je posrečilo pri ljubljanskem gerentskem svetu doseči preureditev užitenke čuvajnice ob cesti v Rožno dolino. Prebivalstvo Viča in Rožne doline bo lahko tam odračunavalo državno in mestno trošarino, le alkoholni predmeti se bodo morali še v bodoče izvažati oirta, uvažati preko trške meje.

Ob zaključku svojega poročila je načelnik apeliral na članstvo, ki čim tesnejšemu sodelovanju z vodstvom gremija.

Po načelnikovem poročilu, ki je bilo sprejeto z enodušnostjo, se je zborni tajnik dr. Pless zahvalil načelniku za pozdrav. V svojem nadaljnjem govoru je omenil podrobnosti o boju, ki ga biljejo gospodarske institucije v korist celokupnemu trgovstvu in obrtništvu. Treba obilnega interveniranja, da se prepreči še večja škoda. V Beogradu obstoji stremenje, da se centralizirajo celo gospodarske institucije, kar pa treba z vsemi silami odkloniti. Nameravana centralizacija prometnih uradov na pr. ukinitve železniške direkcije v Ljubljani bi odvzela slovenskim trgovcem in obrtnikom nad 300 milijonov dobav. Se huje je razvidna gospodarska stagnacija iz rapidno rastočega števila poravnjav in konkurzov od leta 1919 dalje. Leta 1919 na pr. so bili vsi skupaj 3 konkurzi in 3 poravnave, l. 1924, 98 poravnjav in 29 konkurzov, l. 1925, pa celo 51 poravnjav in 91 konkurzov. Te strašne številke osvetlujejo zadostno, v kakšnem nevarnosti se nahaja naše gospodarstvo. Kljub temu pa pripravljamo socialno ministrstvo nov zakon o pobujanju draginje, ki bo naplerjen po vsej priliki le proti malemu, nedolžnemu trgovcu, dočim pravih krivcev ne bo pritisnil iz tega položaja ni drugega izhoda, kakor tesna zveza z gospodarskimi organizacijami ter iskreno sodelovanje vsakega trgovca s svojimi gremiji.

Poročilo o delovanju gremija je bilo zborovalcem izročeno v tiskani obliki in je s par izjemami istovetno s poročilom Gremija ljubljanskih trgovcev, ker vzdržujeta oba gremija enotno pisarno in so bile vse akcije izvršene skupno. Iz tega poročila smo že večkrat navedli glavne podatke. Gremij trgovcev za ljubljansko okolico šteje 767 članov.

Pri slučajnostih je načelnik Zebal predlagal važne resolucije. Najprej resolucijo, ki se izroči ljubljanskemu gerentskemu svetu, da se odpravi trikratno pobiranje mestne uvoznine. Sedaj se ta pobira najprej kot kaldrmina takoj na carini, nato pri prevozu skozi mesto kot mestna uvoznina in končno pri povratnem tranzitu na postajo zopet v obliki mestne prevoznine. To trojno plačevanje je nemoralno in se naj odpravi.

Druge resolucija zahteva revizijo zakona o taksah ter revizijo točilne takse, ki je skrajno krivična. Dogodilo se je, da je član plačal na ti taksi 2000 dinarjev, dočim je iztočil vina skupaj le za 5620 dinarjev. V prečasnih krajih plačujemo poleg točilne takse še državno trošarino na žganje in vino, ki je ne poznajo v srbskih pokrajinah.

Nato se je vnela obsežna debata o delovnem času in o zapiranju in odpiranju trgovin ob delavnikih, nedeljah in praznikih. Načelnik Zebal je razložil ves historiat tega vprašanja ter podaril stališče, ki ga je zavzel pri anketi na velikožupanskem uradu. Vse naj ostane pri starem, vsaka omejevalna določba naj odpade dotlej, dokler ministrstvo za socialno politiko v skladu z ministrstvom za trgovino in industrijo, kakor tudi v sporazumu z gospodarskimi organizacijami ne izda pravilnika, ki bo veljal za celo državo.

V enakem smislu je zborovalcem predložil stanje tega vprašanja tudi zborni tajnik dr. Pless, ki je poudaril, da imajo za enkrat le gremiji pravico, da fakultativno v soglasju s svojimi člani določajo ure zapiranja, odpiranja trgovin. Vse naj ostane pri starem, ker je za enkrat enotna ureditve z ozirom na raznovrstne potrebščine poednih krajev še nemogoča.

Po izčrpnih dbati o tem vprašanju je zaključil načelnik g. Zebal občni zbor s pozivom, da se članstvo intenzivno zanima za svojo gremijsko organizacijo in da podpira načelstvo z nasveti.

Sokol

Slavestna akademija ljubljanskega Sokola

V telovadnici ljubljanskega Sokola v Narodnem domu se je vršila snovi lepo uspešna slavestna akademija, ki je bila nekako nadaljevanje velikih beogradskih svenosti povodom izročitve meča kralja Aleksandra I. tekmovalni vrsti na medletni tekmi prošega leta v Beogradu. V priložnosti, a okusno okrašen telovadnici se je zbralo lepo število občinstva. Slavnosti so med drugimi prisostvovali kot zastopnik Nj. Vel. kralja komandant dravske divizije general Danilo Kalafatović, veliki župan dr. Vilko Baltić, dvorna dama gospa dr. Franja Tavčarjeva, češkoslovski konzul dr. Resl, francoski konzul de Flache, belgijski in portugalski konzul gg. Dular in Strucelj, prota Dimitrije Janković, člana gerentskega sveta Anton Likozar in Josip Turk v večjem številu oficirski zbor in vsi v Ljubljani bivaajoči člani JSS s starostjo E. Ganglom na čelu, poleg njih pa tudi številni zastopniki raznih sokolskih društev.

Akademijo je otvoril sokolski pevski zbor pod vodstvom br. Juvancas s «Sokolsko», na kar je med sviranjem godbe dravske divizije vkorakala v telovadnico vrsta članov in članic, naraščajo in sokolske dece ter se zbrala okoli slavestne mize. — Pod vodstvom br. Pehanija, ki je v rokah držal meč kralja Aleksandra I., je za tem vkorakala zmagovalna vrsta med viharimi ovacijami.

Starosta Kajzelj je očrtal pomen slavestne akademije in omenil lep potek beogradskih slavnosti, kjer je Nj. Vel. kralj sporočil še posebne pozdrave ljubljanskim

Sokolom. Nato je br. starosta poudaril kraljevega odposlanca generala Kalafatovića, velikega župana dr. Baltića in druge navzoče visoke funkcionarje. Končal je z vzklikom kralja in kraljevi rodbini, čemur se je pridružil vsa dvorana, dočim je godba zasvirala državno himno. Z akademijo je bila poslana kralju zahvalna in udanostna brzojavka. Ko se je s plava polegel, je starosta razdelil članom tekmovalne vrste priznane diplome, kar je občinstvo spremljalo z ovacijami odlikovanim tekmovalcem.

Pri sledeči akademiji so nastopili izbrani oddelki članstva, moškega naraščajo in

dece. Vsi oddelki so želi in tudi zaslužili živahno priznanje. Burno aklamirana je bila zopet tekmovalna vrsta, ki je nastopila s težkimi in efektivnimi vajami na bradljah. Pri srčno odobravanju je sledilo zlasti tudi srčkim nastopoma ženske in moške dece. Med akademijo so še dvakrat nastopili sokolski pevci, zaključila pa jo je še vedno učinkovita «Jugoslavija».

Po končani akademiji se je vršil v gornji dvorani Narodnega doma ples, ki je v nezakurjeni dvorani radi mraza sprva trpel na živahnosti, a se je pozneje razvil prejel animirano.

Zanimivosti širom Jugoslavije

Madame de Thebe iz Zagreba. — Filmski lov v Beogradu. — Eksplozija granate. — Volkovi v Dalmaciji. — Obsojen na 114 let.

Ljubljanski policiji je bila te dni ovadena družba spiritistov, ki ima svoj sedež menda nekje v centru mesta in katere člani so baje ugledne ljubljanske dame, krog spiritistov pa posejajo tudi razni zakonski moje.

Kakor v Ljubljani, tako ima tudi policija v Zagrebu obilo posla z raznimi coperniki, «kartenslogericiami» in sličnimi individui, ki izkoriščajo nevednost ljudstva ter si na lahek način prislužijo lepe denarce. Ena najbolj znanih zagrebških prorokinja je »Madame de Thebe«. Dnevno je k njej romala cela množica žena iz vseh slojev in krogov Zagreba ter si dala »šlogati«. Poleg proročevanja na karte je Madame de Thebe proročila tudi bodočnost »iz zraka« in »na pogled«. Seveda so mnoge naivne ženske sveto in slepo verovalle vse, kar je povedala glasovita »Madame de Thebe«, in jo običajno dobro nagradile.

Zagrebška policija pa je zadnje čase vzela na piko vse te čarovnice in »kartenslogerice«. Vsa njih proroška moč in črna mafija jim ni pomagala, da jih reši policije. Policija je vse vedeževalke prorokinje in copernice obdržala no kaznovale. Na svobodi je ostala edino Madame de Thebe, ki se je izdajala za grafologinjo. Policija je bila sprva res prepričana, da ima opraviti z grafologinjo, kljub temu pa je dala »učeničkinjo« pazno nadzorovati. V tork popoldne je nenadoma več detektivov vdrla v salon glasovite prorokinje. V salonu je že čakalo več uglednih dam na sprejem pri madami, katero pa so agenti navzlic njenim ogroženim protestom odvabili na policijo. Po ostrem zaslišanju je priznala, da je rodod s kmetov in da se je v mestu toliko izobrazila, da lahko igra odlično damo. S proročstvom se je bavila že več let in njeni dohodki so bili tako sijajni, da je lahko vzdrževala elegantno opremljeno stanovanje ter živela kakor milijonarka. Priznala je tudi, da nima nikakega daru proroštva in da je »šlogala«, kar ji je pač prišlo na pamet, a tolažbe in nade potrebne ženske so ji vse slepo verovalle.

Zanimiv prizor, kakršni se običajno odigravajo le v filmu, so včeraj jutraj doživeli Beograščani. Glavno vlogo v tem neposnetem filmu je igrala mlada 17letna apasinja Natalija Ilić, ki dela oblatim mnogo preglatice. Eksplozivno dekle se je običajno potepalo v vojaški obleki po periferiji mesta ter kradlo, kar ji je prišlo pod roko. Natalija je bila zato že večkrat kaznovana, kazni pa jo niso iztrežile. Jedva so jo izpustili iz zaporja, je nadaljevala svoje pustolovsko in nemoralno življenje. Končno se je policija naveličala večne borbe s trmastimi dekletom in je sklenila, da Natalijo temeljito prišteje peroti. Policija je mladenko izročila v dom za zaščito zapuščenih deklet. Nekaj dni je Ilićeva mirovala. Ni pa vzdržala dolgo in včeraj jutraj je hotela neopaženo pobegniti. Ker je zavod zastražen, je bila tudi deklica pri begu zasačena, nakar je zbežala na streho poslopja. Dva policijska agenta sta stekla za njo. Ilićeva pa je zagrozila, da takoj skoči s strehe, če se je kdo dotakne. Tri ure sta se agenta pogajala s trmasto mladenko, ki se je rogala vsemu svetu. Končno je prispel sam policijski šef Popović in temu je uspelo Natalijo prepovoriti da je zapustila streho, vendar samo pod pogojem, da se ne vrne več

v dom zapuščenih deklet, nego v zapor, kjer ji bo bolj ugaia.

V Bitolju je seljak Nikola Lončarević dne 13. t. m. na polju našel vojaško granato in jo nesel domov. Ko jo je doma s sosedi ogledoval, je granata nenadoma eksplodirala. Nikola Lončarević in dva druga seljaka so bili ubiti, pet oseb pa več ali manj ranjenih.

Pretekli dni se je priklatlila tolpa lačnih volkov v selo Viošane v Dalmaciji. Volkovi so pri belem dnevu vdrli v stajo seljaka Nikole Mrnarevića in raztrgali sedem ovac.

V Bečkerek se je te dni vršila razprava proti 34 zločincem, ki so izvršili nebroj vlomov tatvini in drugih zločinov. Proces je trajal sedem dni. Od obtoženih jih je bilo 21 obsojenih na skupno 114 let težke ječe.

Dva nevarna vlomilca pod ključem

Ljubljana, 15. aprila.

V tork popoldne je služboči stražnik v Bohoričevi ulici v Vodmatu opazil nekega elegantnega moškega, ki se je vedel zelo sumljivo ter je ponujal različno blago in zlatino v nakup. Stražnik je neznanca takoj ustavljal in mu napovedal aretacijo. Pri njem je našel tri zlate prstane ter več drugih malenkosti, zato ga je pozval na policijo. Na policijski direkciji so ugotovili, da je mož identičen s 25letnim brezposelnim čevljarjem pomočnikom Josipom Maherjem iz Hudega konca pri Sodražici.

Dne 13. t. m. je bilo na Rudniku vlomljeno pri posestniku Antonu Hribarju. Tat je odnesel tri moške obleke, par čevljev, štiri prstane, eno brošo in en par uhanov, vse skupaj v vrednosti 5000 Din. Pri Maharju so našli dva prstana, ki sta izvirala od vlomila pri posestniku Hribarju v Rudniku. Kljub temu je Mahar zanikal, da bi izvršil vlom. Mahar je sploh skrajno delomržen tip, nevaren potepuh in tat. Bil je že devetkrat predkaznovan ter izgnan iz ljubljanskega policijskega okoliša. On je tudi eden izmed soudeležencev vlomov v prostore tvrde »Fructus« na Taboru I. 1923., kjer so storičili odnesli blagajno s 15.000 Din. Kazen za ta vlom je že prestal. Sedaj so ga znova izročili sodišču.

V Smedniku so orožniki pretekli dni aretirali 33letnega brezposelnega delavca Ivana Vodopivca iz Bliskovice pri Gorici. Vodopivec je prišel v Slovenijo brez vsakih listin in potnega lista ter je orožnikom zatrjeval, da se nahaja njegov potni list pri policijski direkciji v Ljubljani. Vodopivec je bil izročen ljubljanski policiji, kjer so ugotovili, da je prišel dne 3. marca t. l. iz mariborske kaznilnice in da je bil za vedno izgnan iz naše države. Vodopivec je eden najdrzejših vlomilcev in je bil soudeležen pri vlovu v Škofjeve zavode v St. Vidu ter pri vlovu pri stavbi trvdri Tönies. Izročili so ga sodišču, po prestani kazni pa ga znova izženejo iz naše države.

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Četrtek, 15. aprila 1926; katočica: Jela, Helena, Gestrida; pravoslavni: 2. aprila, Tit; muslimani: 2. ševala 1344; židje: 1. ijarja 5686.

Jutri: Petek, 16. aprila 1926; katočičani: Turbibi, Božislava; pravoslavni: 3. aprila: Nikita; muslimani: 3. ševala 1344; židje: 2. ijarja 5686.

DANASJNE PRIREDITVE. Gledališče: opera zaprta, drama »Naša krla«.

Kino Matica: »Pustolovščine v nočnem ekspresu«, Ljubljanski dvor: »Zadnji dnevi Pompejev«, Kino Ideal: »Prezrta žena«.

JUTRIŠNE PRIREDITVE. Gledališče: opera zaprta, drama »Pygmalion«.

Kino Matica: »Pustolovščine v nočnem ekspresu«, Ljubljanski dvor: »Zadnji dnevi Pompejev«, Kino Ideal: »Prezrta žena«.

DEZURNE LEKARNE. Četrtek: Piccoli, Dunajska cesta, Bakar, čič, Karlovska cesta.

Petek: Bahovec, Čevljarski most, Ustar, Sv. Petra cesta, Jošt, Celovška cesta, Spodnja Šiška.

Solnce zaide danes ob 18.44, vziđe jutri ob 5.15 in zaide ob 18.46. Mesec zaide danes ob 22.12, vziđe jutri ob 7.53 in zaide ob 23.16.

Jutranja Ljubljana o krizi

Ob zgodnjih jutranjih urah na delo odhajajoči delavci in priprosti moške se dnevno zbirajo pred nastopom dela okrog afiširanih dnevnikov. Zbere se jih lupatam močna skupina. Naravno, da jih pa najbolj zanimajo domači ljubljanski dogodki. V političnem delu se navadno omeje na velike naslove in podnaslove, ki jih potem po svoje komentirajo. Danes so čitali masten naslov:

»Stepan Radić mora iz vlade ven!«
»S pipo v ustih je star možakar k temu pristavil kratek in jedrnat komentar:

»Vsi morajo ven! Drugi noter!«

Metro-Goldwyn produkcija.
Novel
Prezrta žena
Pustolovna drama v 8 dejanjih. V glavnih vlogah Alma Rubens in Conrad Nagel. — Izredno elegantna in razkošna oprema. Dejanja se vrše v New-Yorku in Parizu. Najnovejša toalete.
Predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.
Kino Ideal

Sport

— »Slovenski sport«. Izšla je 7. številka »Sloveskega sporta«, ki uvodoma obravnava novi spor v lahkotletskem podsavezu, sledi poročilo o običnem zboru L. A. P., članek Ante Gnidovca o organizaciji sportnih prireditve, poročilo o zadnjih domačih prvenstvih tekmarh in iz ostalih krajev države, inozemske tekme, izčrpne so tudi rubrike kolesarstvo, hazena, automobilizem in drugo. »Slovenski Sport« se naroča v Kolodvorski ulici 26 in stane četrtletno 20 Din.

— Beogradski »Jugoslavija«, državni pravk v nogometu, igra v nedeljo v Zagrebu s Haškom. Tekmo pričakujejo z veliko napetostjo.

— Zanimive tekme v Ljubljani. V nedeljo bo imela naša sportna publika svoj nogometni derby. V prvenstveni tekmi se namreč pomerita naša najhujša rivala Ilirija in Primorje. Znano je, da je Primorje od lani zelo napredovalo, tako da je danes tudi v nogometu še skoraj enakovreden nasprotnik Iliriji in bo tekma izredno zanimiva tudi s strogo sportnega stališča. Svojo senzacijo pa bo imela tudi hazenska publika, ker bosta igrali prvenstveno tekmo Ilirija in Atena, danes naši najjačji in najboljši hazenski družini.

Jack London:

Roman treh src

— Nedvomno, — je odgovoril Francis. — Bil je brezvesten lažnjivec.

Francis je opazil, da se je njen obraz pri tem zmračil. Torresova laž jo je morala torej zadeti v živo.

— Kaj je pa dejal? — je vprašal, da izve, zakaj ji je vest o Torresovi brezvestnosti tako neprijetna.

— Da ste žrebali, kdo naj postane moj mož, in da je določila usoda njega.

— To je podla laž, — je vzkliknil Francis.

— Čakaj, to še ni vse. Izjavil je tudi, da je določila usoda tebe in tudi to je bila laž, — je pripomnila z drhtečim glasom.

Francis je odkimal z glavo.

Carica je od veselja nehoti vzkliknila in Francisu se je sirota tako zasmilila, da se je komaj premagal, da je ni objel in poljubil. Čakala je, kdaj spregovoril.

— Mene je določila usoda, da postanem tvoj mož, — je izjavil odločno. — Prekrasna si. Kdaj se poročiva?

Na njenem obrazu je zaigrala pri teh besedah taka iskrena radost, da je Francis na tišem prisegel, da se bo izogibal vsega, kar bi utegnilo omračiti njena prelestna lica. Bila je sicer gospo-

darica izgubljenih duš, imela je nelzerno bogastvo, z Ogledalom Sveta je znala delati čudeže, toda Francisu se je zdela samo osamljena, naivna ženska, ki s vsem svojim mladim telesom hrepeni po moški ljubezni.

— Povem ti še o drugi laži tega brezvestnega Torresa, — je dejala vsa srečna. — Rekli mi je, da si bogat in da bi pred poroko rad vedel, koliko dote ti prinesem. Izjavil je tudi, da si ga ti poslal, naj poišče, koliko znaša moja dota. Vem dobro, da je nesramno lagal. Trdno sem prepričana, da ti ni do denarja, niti do draguljev in da me poročiš iz ljubezni, — je dejala in se zaničljivo ozrla na dragulje v kovčegu.

Francis je priklimal z glavo.

— Torej je res, da me vzameš zato, ker me ljubiš? — je vzkliknila zmagovalno.

— Da, zato ker te ljubim, ker si mi všeč kot ženska, — se je zlagal Francis.

In zagledal je nekaj čudovitega. Carica, ta ponosna in energična carica, ki je samo namignila, pa so se ji vsi brezpogojno pokorili, ki je omenila Torresovo smrt samo mimogrede in si izbrala moža, ne da bi ga vprašala, da-li jo hoče vzeti, ta nedostopna ženska je zardela. Rdečica deviške skromnosti in sramežljivosti je obšla njena lica tako, da je zardelo celo njeno čelo. Pri pogledu na njeno zadrego je postalo tudi Francisu tesno pri srcu. Sam ni prav vedel, kaj naj počne. Čutil je, kako obliva rdečica tudi njegov zagoreli obraz. Zdelo se mu je,

da možki in ženska še nikoli nista bila v takem položaju, od kar svet stoji. In bilo je, kakor da njune zadrege nikoli ne bo konec. Tudi če bi mu šlo za glavo, bi ne mogel premagati te čudne zadrege. Carica sicer ni bila prva ženska, s katero se je seznanil, in vendar je bil neroden in sramežljiv, kakor zaljubljeni solarček. Tako je morala carica spregovoriti prva.

— Zdaj pa, — je dejala in še bolj zardela, — mi moraš dvoriti.

— Še nikoli me ni nihče ljubil, — je nadaljevala vsa srečna. — Izgubljene duše ne poznajo ljubezni. Moji podaniki so kakor neumna živina. Midva — ti in jaz — sva pa možki in ženska. Med nama je mogoča resnična ljubezen. Ljubiti se morava in uživati vse sladkosti življenja — tako mi je povedalo Ogledalo Sveta. Toda v ljubezni nimam nobene izkušnje. Ne vem, kako je treba ljubiti. Ti si pa prišel iz velemera in gotovo veš, kako se ljubi možki in ženska. Čakam. Pokaži mi, kako me ljubiš!

Sedla je na divan, posadila Francisu kraj sebe in čakala, da ji pokaže, kako se ljubi. Toda Francis, ki bi moral objeti žensko na povelje, je ta položaj paraliziral tako, da ni mogel ustreči njeni želji.

— Mar nisem lepa? — je vprašala carica čez nekaj časa. — Mar tvoje roke niso ustvarjene zato, da bi me objemale? Kaj res ne hrepeniš po mojih

poljubih? Še nikoli se moške ustnice niso dotaknile mojih ust. Kakšen je prav za prav poljub? Kako se počuti ženska, če jo možki poljubi? Ko si mi poljubil roko, sem bila presrečna. Takrat nisi poljubljial samo moje roke, temveč tudi mojo dušo. Ko si se dotaknile tvoje ustnice moje roke, mi je utripalo v nji strastno srce. Kaj nisi čutil, kako sem že takrat hrepenela po tebi?

— Torej, — je dejala čez pol ure, ko sta sedela roko v roki na divanu, — povedala sem ti vse, kar vem o svojem življenju. O preteklosti vem samo to, kar so mi povedali drugi. Sedanjost vidim jasno v Ogledalu Sveta. Tudi bodočnost lahko vidim, samo ne tako razločno. Večkrat se pripeti, da prizora v Ogledalu Sveta ne razumem. Rojena sem bila tu. Tudi moja mati in stara mati sta bili rojeni tu. Vsaka carica je imela moža. Včasih je zašel možki v našo dolino slučajno, kakor si zašel ti. O stari materi so mi pripovedovali, da je morala zapustiti dolino izgubljenih duš, da si poišče moža. Odsotna je bila več let. Isto se je zgodilo tudi moji materi. Poznani taino pot skozi goro, kjer čuvajo davno umrli conquistadorji skrivnosti plemena Maya in kjer stoji med mumijami sam Da Vasco v čeladi, ki mu jo je ukrad lažnjivec Torres, da bi ga izgubljene duše zamenjale s svojim slavnim pradedom. Če bi ti ne prišel, bi morala sama po svetu, da bi te našla, zakaj ti si mi bil namenjen in morala sva se srečati.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 15. aprila 1926.

— **Italijanska odlikovanja.** Povodom prevoza trupel italijanskih vojakov z ljubljanske pokopališča pri sv. Krištofu v domovino je italijanska vlada odlikovala več bivših vojaških dostojanstvenikov v Ljubljani ter knezoškofa dr. Bonaventuro Jegliča. Odlikovanja je te dni izročil odlikovani so z visokimi italijanskimi redi general Stojanović, general Živković, polkovnik Pera Nedeljković in knezoškof dr. Jeglič.

— **Nov načelnik ministrstva pravde.** V ministrstvu pravde je imenovan za načelnika oddeleka za Slovenio in Dalmacijo dosednji inspektor ministrstva dr. Josip Kavčič.

— **Vojvoda Stepa Stepanović odstopil kot predsednik Narodne Odrbane.** Iz Beograda poročajo, da je vojvoda Stepa Stepanović odstopil kot častni predsednik Narodne Odrbane. Svoj odstop je utemeljil z delstvom, da centralni odbor ne deluje odnosedno da člani odbora sploh ne prihajajo na seštanke in odbore seje. Centralni odbor je nato sklenil, da naprosi vojvodo, naj v interesu ugleda Narodne Odrbane prekliče svoj odstop. V ta namen je odpotovala v Čačak od vojvode posebna deputacija, v kateri so dr. Ed. Lukinić, general Živković, Živanović in generalni direktor carin Vasa Dimitrijević.

— **Likvidacija ministrstva za izenačenje zakona.** Na predlog ministra za izenačenje zakona dr. Milana Sršića je včeraj kralji podpisal ukaz, s katerim sta stavljeni na razpoložanje načelnika tega ministrstva Dušan Nikolačević in Andra Dimić. V ministrstvu za izenačenje zakonov sta ostala zdaj razum ministrstva samo še dva nižja uradnika.

— **Novi razmeštev profesorjev na Hrvatskem in v Sloveniji.** Prosvetno ministrtvo je izdelalo nov ukaz o namestitvi in premestitvi profesorjev in profesorjev na srednjih šolah na Hrvatskem in v Sloveniji. Ukaz bo te dni predložen kralju v podpis.

— **Znižanje cen industrijske soli.** Uprava državnih monopolov je znižala prodajne cene za industrijsko sol in sicer iz skladišč na Krelji in v Slunghajnu od 75 na 65 Din, iz skladišč v Pagu in Stonu od 45 na 30 Din, iz ostalih skladišč pa od 80 na 65 Din za 100 kg.

— **Cehoslovaški trgovski akademiki na potovanju po Jugoslaviji.** V Beogradu je včeraj prispela skupina gojencev Trgovske akademije iz Pragi, 35 po številu, pod vodstvom profesorjev akademije. Z akademiki potuje tudi 15 učenih prških trgovcev in industrijcev. Vsi nameravajo proučiti gospodarske in industrijske prilike naše države. Poleg ostalih kraljev posejto tudi Zagreb in Ljubljano.

— **Iz državne službe.** Na lastno prošnjo sta vpojočena računska ravnatelja pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani Janko Kuhar in Anton Hočevnar, za stalno strokovno učiteljico v Osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani je imenovana Josipina Seljak.

— **Sprememba v vojaški službi.** Za pomočnika načelnika štaba dravske divizijske oblasti je imenovan dosednji pomočnik načelnika zetske div. oblasti podpolkovnik Anton Lokar.

— **Iz državne službe.** Na lastno prošnjo Marija Kapun pristojna v Svečino.

— **Podpora Jugoslovenskemu zdravniškemu društvu.** Ministrstvo narodnega zdravja je sklenilo nakazati Jugoslovenskemu zdravniškemu društvu za letošnje leto 25.000 Din podpore.

— **Za nove bolnice.** V novem proračunu ministrstva narodnega zdravja je določeno 12 milijonov dinarjev za nove bolnice v državi. V ministrtvu izdelujejo zdaj načrt o razdelbi tega kredita.

— **Čevlji za železniško osebje.** Generalno ravnanjstvo državnih železnic je sklenilo nabaviti takoj 3475 parov čevljev za osebje oblastnih ravateljev.

— **Stepan Radić zahteva od UJU 294.000 Din.** Prosvetni minister Stepan Radić je zahteval preko namestnika zagrebskega volikega župana, naj zagrebska policija izterja od UJU 294.000 Din, ki jih je dal učiteljskemu združenju prejšnji prosvetni minister. Politični referent dr. Klindić se je zglasil s to odredbo pri UJU, kjer so mu odgovorili, da nimajo denarja. Sestavljen je bil zapisnik in s tem je afera za enkrat rešena.

— **Invalidi brez invalidnine.** Kakor smo že poročali, izgube v smislu novega finančnega zakona pravico do invalidnine vsi tisti invalidi, ki plačujejo 1.86 Din neposredne davka. S to odredbo je težko prizadeta pretežna večina invalidov, ki so ostali brez podpore. Čudimo se, da narodni poslanci niso pravočasno preprečili te gorostasti.

— **Knjževniki pred sodiščem.** V torek se je vršila v Beogradu zanimiva obravnava proti književniku dr. Stefanoviću, ki je očital Simi Panduroviću, da je prepiral 2653 verzov iz Hamleta. Dr. Stefanović je bil obsojen zaradi klevete in uvrde na 1 mesec zaporu in 300 Din globe.

— **Za rezervne oficirje.** Ministrstvo vojske in mornarice je pobistilo Udrženje rezervnih oficirjev, da tem potom pozove vse rezervne oficirje prostih poklicev (rezervne oficirje, ki niso državni ali samoupravni uradniki), ki so bili v letu 1925 na večji pa niso prejeli plače, da se obrnejo potom Udrženja na ministrtvo vojske in mornarice s prošnjo, da se jim naknadno izplačajo nepravilno pridržani službeni prejemki. — V prošnji naj navedejo, v kateri jedinici, kje in kdaj so delali vožbo. — Pododbor Ljubljana.

— **Služba bolničarke.** Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani raspisuje na svojem novem ambulatoriju v Ljubljani službo bolničarke za rentgenološki oddelek in oddelek za obsevanje (helioterapija). Interesentkinje se opozarjajo na raspis v uradnem listu.

— **Skupen izlet slovenskih in hrvatskih planincev na Tolsti Vrh in Celjsko kočo.** Hrvatski turistiški klub »Sljeme« v Zagrebu priredi skupno s turistiškim klubom »Skala« v Ljubljani in člani Savinske in Mariborske podružnice SPD v nedeljo, 18. t. m. izlet na Tolsti Vrh in Celjsko kočo. S tem skupnim izletom, ki je prvi planinarski dan v tem letu, se nadaljuje lani na Triglavu, Pohorju in Sušaku započeto skupno planinsko delo na zblizanju in spoznavanju hrvatskih in slovenskih planincev. Iz Laškega je odhod v nedeljo ob 9.30 jutraj na Tolsti Vrh, prestop pa v Celje, kjer se bodo planinci sestali na kratkem pomenek v Celjskem domu.

— **Velika slana.** Zadnje dneve je padla po nekaterih krajih Slovenije velika slana. Tako nam poročajo z Notranjskega, da je včeraj in danes bila zelo močna slana, ki je pobelila ravnine in gričevje. Tudi v ljubljanski okolici je padla huda slana. Danes jutraj ob 6. je znašala temperatura v Ljubljani +1° C. Zračni tlak 770 in vlaga 95%. Ob 7. se je temperatura zvišala na +3.5° C.

— **Statistika avtonomnih doklad na direktne davke za leto 1925.** Finančna delegacija objavlja v 34 št. Uradnega lista z dne 13. aprila t. l. statistiko avtonomnih doklad, iz katere so razvidni odstotni in predpisani zneski doklad za posamezne avtonomne zastoje v letu 1925. V celji Sloveniji je znašala odmerena podstava doklad (državni davki) 18.862.390 Din, celokupna vsota predpisanih doklad pa 45.037.853 Din.

— **V Italijo, Švico in Pariz.** Kdor si hoče udobno in poceni ogledati Pariz, Curih, Štirikantonsko in Ženevsko jezero, Milan in Benetke, naj prijavi vsaj do 20. t. m. svoj pristop k družabnem potovanju, ki ga priredi Zveza za tujski promet v Sloveniji, konec maja ter začetkom junija t. l. Potovanja bo trajalo v celoti 14 dni, stroški pa znašajo v II. razredu Din 3500, v III. razr. Din 2800. V teh zneskih je zapadnena vožnja, popolna oskrba, napitnine ter vstopnine v gledališča, muzeje, itd. Obvezne prijave je poslati obnem z zneskom Din 1000 Tourist-Office-u v Ljubljani, kjer se dobe vse podrobne informacije. 433-n

— **Smrtina kosa.** Danes ob dveh jutraj je umrl v Ljubljani kavar, g. S. Miholič, znan med ljubljanskim občinstvom kot zelo simpatičen družabnik in agilen podjetnik. Pogreb bo v petek ob petih popoldne s Sv. Petra ceste 38. — Včeraj je preminul trgovski potnik tvrde Pipan in Cle v Ljubljani g. Josip Napret. Tvrda je izgubila z njim zanesljivo moč. Pogreb bo v petek ob 4. popoldne iz mrtvašnice tukajšnje bolnice. Blag jima spomin! Zaljubljenim rodbinam naše iskreno sožalje!

— **Sokolsko gledališče v Radovljici.** Vprizori v nedeljo, 18. t. m. ob pol 4. pop. komedijo »Morala gospe Dulske«. Igra se ne bo ponavljala. Soloobvezni mladini vstop ni dovoljen. 432-n

— **Oddaja postvrzega zaroda.** Interesent za postvržar zarod naj sporoče svoja naročila najkasneje do 18. aprila 1926. »Slovenskemu ribarskemu društvu« v Ljubljani, Vodnikov trg 5. Cena zaroda za 1000 komadov 130 Din Loco Zelimlje. Po zarod je treba priti s putrihom in ledom.

— **Dete v greznici.** Dne 8. aprila 1926 je bilo najdeno pri praznjenju greznice kolodvorske restavracije Žufelj v Rajhenburgu mrtvo dete v starosti okoli 10 mesecev, že tako razkrojeno, da se ni dal več zanesljivo ugotoviti spol. Dete je moralo biti vrženo v greznico po 10. septembru l. 1925. Kdor bi vedel kake podatke o identiteti otroka ali sploh kaj o slučaju, naj to sporoči okrajnemu sodišču v Savelnici ali pa bližnji orožniški postaji.

— **Požari v Karlovcu.** Nedavno je v Karlovcu popolnoma pogorela tvornica Fröhlich in Bichler. Škoda je znašala 6 milijonov dinarjev. Pretekli dne je izbruhnil v Mostanjah, predmestju Karlova, požar, ki je povzročil 25.000 dinarjev škode, te dni pa na Svarč, kjer je oženj uničil hišo selaka Mile Cara. Škoda znaša 150.000 Din.

— **Rop mladenke pri Vrhu.** V selu Tomaševci v Volvodini je bil te dni izvršen nenavadno drzen rop mladenke. Mladenka Danica Živojnović se je s svojo teto peljala iz sela k sorodnikom na obisk. Na cesti sta bili ženski napadeni od treh maskiranih roparjev, ki so Danico odvedli. Njena teta je pobegnula in takoj prijavila slučaj orožnikom. Orožniki so čedno trojico, ki je hotela mladenko zlorabiti, kmalu izsledili. Vsi trije so bili izročeni sodišču.

— **Španska bolezen v Dalmaciji.** Iz Splita javljajo, da v nekaterih severnih mestih Dalmacije zelo razširja »španska«, vendar bolezen ni težke narave.

Iz Ljubljane

— **Iz K včeraj objavljenim prometnim omejitvam v Tivoliju** smo dobili danes in deloma že celo včeraj popoldne več dopisov, ki nove odredbe deloma pozdravljajo in odobravajo, deloma pa proti njim protestirajo. Po našem mnenju ni dvoma, da je bilo treba narediti enkrat konec anarhiji, ki se je razpasla zlasti lani in ki je dan za dnem ogrožala življenja otrok, ki jim je tivoljski park potreben kakor voda ribi. Da niso vsi kolesarji, šoferji in vozniki enaki in da vozijo mnogi med njimi obzirno in previdno, je sicer res, nemogoče pa jih je na ta način razpediti, da bi se previdnim voznika dovolila, brezobzirnim dirkačem pa ne, kakor to predlaga par naših dopisnikov. Pre pa bi bil upoštevanja vreden predlog, da bi omejitve ne veljale v zgodnjih jutranjih urah, ko se vozijo številni delavci in nanašenci izpod Rožnika in zlasti iz Šiške v mesto na delo, ko pa v Tivoliju še ni otrok. Iz prejšnjih dopisov dalje razvidimo, da nekateri razglašajo niso pravilno razumeli. Samoumevno je, da kolesarjenje in vožnja po Gosposvetski cesti in po Cesti pod Rožnik nista prepovedani, ampak samo na drevoredih, ki vodijo od teh cest v Tivoli.

Samo ob 4 in ½ 6.
se vrše danes, v četrtek, predstave sezaci-
jonalnega vefilma
Pustolovščina v nočnem ekspresu
Dobro znani in splošno priljubljeni prijatelj
zatiranih, elegantni

HARRY PIEL

ki igra glavno vlogo, je s tem filmom dosegel rekord svojih mnogostevnih uspehov. Da skrajnosti napeto! Velezanimivo! Krasno! Eleganto! Senzacija nad senzacijo! Lepi gralci! Fina režija! Komična situacija!

Jutri, v petek, redne predstave ob: 4, 6, 8 in 9.

Elitni Kino Matica, vodilni kino v Ljubljani. — Telefon 124.

— **Iz Barake in planke v mestu.** Pišejo nam: Dočim se Ljubljana zadnji čas na znotraj modernizira in olepšava, jo kaže na drugi strani ne le ob porfiriju, nego tudi v centru mesta, ob mestnih ulicah in prometnih cestah razne lesene barake in napol podrtje planke. Tako ima Dunajska cesta na voglu podaljšane Pražakove ulice mesto železne ograje s kameno podlago, navadne planke. Na Miklošičevi cesti stoji — kot v zasmeh — baš ob vltodu lesene podrtje, ki napravijo na tulca skrajno slab utis. Takih barak in plank je po mestu vse polno. Mestna občina naj ukrene potrebno, da izigine ta navlača kolikor mogoče kmalu iz mesta, ker je Ljubljana naposled vendarle središče Slovenije in univerzitetno mesto!

— **Iz Stagnacija v stavbenem gibanju.** Prejeli smo: Pod tem naslovom ste poročali v včerajšnji številki o zgradbah zadruge »Stan in Dom«. Ker ni poročilo povsem točno, izvolite priobiti v informacijo vaših čitateljev nastopno: »obče koristna stavbna in kreditna zadruga »Stan in Dom« je zgradila do sedaj ob Tržaški cesti: 2 hiši z stanovanji in 6 trg. lokali, 1 hišo s 3, 11 hiš z 2 in 4 hiše z 1 stanovanjem, skupno 18 hiš z 38 stanovanji in 6 trgovskih lokali. Letos pa se sežida istotam še 8 dvonastropnih hiš in ena z 12 stanovanji. Z delom se prične te dni. — Poleg tega je zadruga »Stan in Dom« postavila na Viču 6 hiš in letos jih sežida še 8. — Da je zadruga »Stan in Dom« razvila to obsežno delavnost, se je v glavnem zahvaliti pomoči ljubljanskega gorenjskega sveta in obč. odbora na Viču, ki sta s vsem razumevanjem podprla akcijo »Stan in Dom«.

— **Iz Muzika Dravske divizijske oblasti** je dobila od vojnega ministrtva dovoljenje, da se zopet spopolni na polno število godbenikov. Kapelnik g. dr. Cerin je za angažiral potrebno število izvršnih moči, tako da bo godba sredi maja zopet kompletna.

— **Iz Filmsko predavanje »O alkoholizmu«.** Zveza kulturnih društev obvešča občinstvo, da bo nadaljevala od nedelje naprej prirejanje poučnih higijenskih predavanj. V nedeljo, dne 18. t. m. priredi ob 10. dopoldne v kinu »Matica« predavanje »O alkoholizmu«. Predavanje bo na koncu polnopravni krasen higijenski film v šestih dejanjih »Voznik smrti«. Na to velezanimivo poučno in zelo koristno predavanje vabimo že danes vse cenil občinstvo, zlasti pa mladino in dijaštvo. Prosimo, naše učitelstvo in šolska vodstva, da v šoli opozore dijaštvo na to prireditve ter obisk predavanja toplo priporočajo.

— **Iz Slovensko žensstvo se vabi k današnjemu predavanju g. Simičeve iz Beograda, ki se vrši na magistratu ob 8. zvečer.** 429-n

— **Iz Politično in gospodarsko društvo za šempeterski in kolodvorski okraj** javlja tužno vest, da je preminul dolgoletni član g. Stefko Miholič. Pogreb se bo vršil v petek 16. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra ceste 38, katerega naj se člani društva v čimvečjem številu udeležijo.

— **Iz Predavanje Akademskoga kluba za Društvo Narodov** se danes ne vrši, ker je predavatelj g. dr. Privat danes jutraj telefonično odgodil svoj prihod v Ljubljano do ponedeljka. Predavanje se torej vrši v ponedeljek 19. t. m. ob 18. v zborni dvorani univerze.

— **Iz Koncert pevskega zbora »Krakovo-Trnovo«** bo danes ob 8. uri zvečer v dvorani Filharmonične družbe. 431-n

Poslano

V naši hiši, Karlovska cesta 7, stanuje neka rodbina, mož pošten Slovenec, žena pa Nemka, ki se danes ne zna ali noče znati slovensko. Ko sem jo nekoč opozoril, naj ne iztepa posteljnine, me je zavrnila: »Ich verstehe sie nicht. Ko sem ponovil v nemščini, me je odpravila s lepo nemško krilatico: »Lecken Sie mich...«, ki jo je kasneje ob drugi priliki zopet ponovila. Očitno »rotestiram proti takemu izjavljanju, ki ali samo osebnega, ampak tudi narodnega značaja in svetujem dotični gospe, da vzame slovarček in se nauči vsaj najnujnejših naših izrazov. Tudi moja žena je nemškega rodu, a govori dobro slovenski. Franc Koler.

To in ono

Pri nas pomlad, na Kavkazu zima

V naših krajih je nastopilo zadnje dni izredno toplo in lepo vreme. Narava se hitro prebuja, travniki in gozdovi zelene, sadno drevje je že v cvetju in če ne bo kakih večjih vremenskih sprememb, bomo imeli koncem aprila najlepšo pomlad. Temperatura je že zdaj podnevi tako visoka, da hodijo ljudje v lahkih oblekah brez svršnikov.

Nasprotno pa imajo v nekaterih krajih Rusije še vedno zimo. Za Rusijo bi to ne bilo nič posebnega, ker traja njena zima do konca maja, če bi ne bil zapadel te dni sneg celo v Armeniji in na Kavkazu, ki je znan po toplem podneblju. Na Kavkazu je zapadlo toliko snega da so mnoge vasi popolnoma odrezane od zunanjega sveta. Živini primanjkuje krme tako, da se boje kmetije katastrofe. Mnogo živine je že poginilo. Prebivalstvo se boji velikih poplav. Če nastopi kmalu toplo vreme, bo sneg skopnel in voda poplavi polje. Vlada je poslala v ogrožene kraje vojaštvo, da prisloži v slučaju potrebe prebivalstvu na pomoč. V glavnem mestu Ukrajine Harkovu in v prestolici baškirske republike Ufi divjajo strahoviti snežni meteži. Na Kavkazu so imeli te dni celo snežni uragan, to je strašen vihar, ki se pojavlja v ruskih stepah.

Najlepši dnevi ...

Da Vam bodo še bolj prijetni, si preiskbite lepo moderno pomladansko obleko pri tvrdki

Drago Schwab - Ljubljana

Roman 60 letne starke

Po 7mesnem skupnem bivanju jo zapusti njen 22letni »ženin«.

Prav debelo so pogledali te dni tržaški karabinjerji, ko se je priglasila 59letna starica Elena Pianazzi ter povedala, da ji je 22letni mladenič Antonio Parinari odnesel skoro za 7000 lir denarja in zlatnine in da je izginil neznan kam.

Starica je pripovedovala, da je živel s svojim »ženinom« 7 mesecev v skupnem življenju in da ji je bil mladenič zelo naklonjen. Saj ga je vzdrževala tako, da je lahko poljal brez dela in živel le od njene ljubezni. Očitno pa se fantič ni počutil dobro pri svoji »nevesti« in se je naveličal. Ko ga ni bilo več domov, je sprva mislila, da je odšel po opravkih in da se vrne po par dnevih odsotstva. Sedaj je pa uvidela, da jo je trajno zapustil in ji odnesel menice za 6000 lir, nadalje zlatino za 600 lir.

Karabinjerji so prijavo vzeli na znanje in se potrudili, da bi nezvestega »ženina« pripeljali nazaj v naročje njegove »mladostne« ljubice. Pa so ga zaman iskali po Trstu, ker jo je med tem ubral s vlakom baje na jug Italije.

„Norge“ na potu

Vest o startu Amundsenovega zrakoplova in oficijelnem začetku letošnje ekspedicije na severni tečaj je vzbudila v norveški javnosti veliko navdušenje. Prvo poročilo iz Rima je našlo Amundsen v Oslo v Grandhotelu, kjer je imel staneček z Ellsworthom. Oba sta bila takoj poklicana v avdienco k kralju Haakoniu. — Popoldne je posetil Amundsen ameriški poslanik in ga povabil z Ellsworthom na banket. Pri tej priliki je izročil poslanik Amundseni Ellsworthu svileni zastavo, ki jo je poslala ekspediciji Coolidgeva soproga z željo, naj jo zatakne na severnem tečaju poleg zastav, ki so jih podarile norveške žene in italijanski kralj. Poslanik je izrazil obema raziskovalcema iskrene želje prezidenta Coolidgea in ameriškega naroda, da bi imela pri poltu popoln uspeh.

Posadka zrakoplova »Norge« šteje 21 mož. Med udeleženci je poročnik Rüser Larsen, kapitan ladje »Maud« Visting, dalje poročniki Hergen, Gustav Amundsen in Omdal, mehanik Hausen, kapitan Godtvaldt, telegrafist Oloukin, rodod Rus, fotograf in kinoperator Paul Berge, švedski meteorolog Malmgren, italijanski polkovnik Nobile, češki učenjak dr. Behounek in šest italijanskih mehanikov. Soproga Rüsera Larsena in soproga poročevalca Frederika Ramma odpotujeta v San Francisco, da počakati povratka svojih soprogov. Pri startu v Rimu je izobesil Rüser Larsen na gondoli italijansko trobojnico, ki so jo zbrane množice navdušeno pozdravile. Nedavno je bil zrakoplov registriran in zdaj plove pod norveško trobojnico. Pri startu v Ciampino v bližini Rima se je pripetila mala nezgoda. Zrakoplov je vrzel na tla najprej vrečo peska, potem pa izlil še nepotrebno vodo. Voda je zadelo skupino navdušenih radovednežev, ki so prišli tako poceni do prsne kopeli.

Iz Pulhama poleti »Norge« preko Severnega morja. Danes se ustavi najbrž v Kodanju, nakar pristane na aerodromu Ekeberge. V norveški prestolici ostane samo en dan. V Oslo pozdravi lo ekspedicijo zastopniki oblasti in tiska. Na aerodromu bo čakal tudi kralj s člani vlade in parlamenta. Na Svalbardu pričakujejo zrakoplov »Norge« med 20. in 25. aprilom, če bo hanger pri Leningradu pravočasno pripravljen. —

Priprave na Svalbardu bodo trajale približno tri tedne, tako da poleti »Norge« proti severnemu tečaju najbrž sre di maja.

Iz Moskve poročajo, da pozdravijo Amundsenovo ekspedicijo sovjetski uradi in člani akademije znanosti v Trocku (poprej Gatinu), kjer je za sprejem zrakoplova že vse pripravljeno. V Leningradu prirede ob tej priliki velike svečanosti. Sovjetska vlada je odredila, da bodo Amundsenu na razpolago vse hidrografične in meteorološke postaje na baltski in arktični obali. Fizikalni inštitut ruske akademije znanosti je izdelal načrt, po katerem bi dala ekspedicija v slučaju nesreče potom eksplozij signale, ki bi jih beležili seizmografski aparati ruske akademije. Tako bi se dalo ugotoviti, kje je ekspedicija obtičala.

U ne vperujete?
da eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)
„ključ“
traja kakor štirje pari drugih? Kupite eden par, pa boste varovali. Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene.

Kakšna kazen zadene Windischgrätz?

Iz Budimpešte poročajo, da se priprave za glavno obravnavo proti ponarejevalcem francoskih bankovcev v polnem teku. Državni pravdnik dr. Sztrache je izjavil novinarjem, da se pojavijo med procesom najbrž novi momenti da pa ne bodo tako važni, da bi ovirali glavno razpravo. Iz materijala, ki ga je dala preiskava, je razvidno, da bo treba poklicati kot pričevalce Telekyja, grofa Antona Sigraya, poslanca Stefana Friedricha in Albina Lingauerja. Tudi škof Zadraec in Ladislav Ferdinandovi bosta povabljena kot pričci, ker je bila preiskava proti njima ustavljena.

V budimpeštanskih pravniških krogi govore o visoki kazni, ki zadene Windischgrätz. Njegov zagovornik je mnenja, da kazen ne bo presegala Jankovisceve kazni, zakaj Jankovics je ogrožal z razpečevanjem ponarejenih bankovcev holandske interese, kar so mu štele holandske oblasti v greh. Toda Windischgrätz ni oškodoval interese Madžarske, temveč je ravnal iz patrijotičnih nagibov. Drugi pravniki sodijo, da je bila Madžarska s ponarejanjem oškodovana in zato mora zadeti Windischgrätz stroža kazen.

Vse kaže, da hočejo Madžari praviti inozemsko javnost na to, da bodo ponarejevalci kaznovani zelo milo.

Grozna smrt malega dečka

Ze često se je dogodilo, da je nepremišljeni otrok padel v studenec in utonil ali pa da je padel v jamo živega apna in stori tam neopačen prežalostno smrt. Se mnogo huja smrt je te dni dohitela neprevidega otroka v francoski vasi v Pirenejah. Listi poročajo, da je mlada žena obiskala svojega brata za velikonočne praznike in pripeljala s seboj svojega triletnega sinčka. Ko se je mamica pozdravljala z bratom, se je sinček oddaljil na stranišče in tam po nerodnosti štrbunknil v gnoj, tako da se je v glavo zapil v nesnago in da se direktno zadušil.

Ko fantka kljub klicanju ni bilo od nikoder, so ga začeli iskati. Iskal so ga ves popoldan. Šele proti večeru je stopila nesrečna mati v stranišče in opazila dve nogi, ki sta štrleli v zrak. Od strašnega prizora ji je srce odrenelo in uboga mater je zadel možganska kap. Zgrudila se je takoj mrtva.

Iz Celja.

— **c Poroka.** Dne 11. tm. se je v Ljubljani v pravoslavni kapeli poročil g. dr. Milan Lazarević, zdravnik iz Zagreba z gđ. Maro Schwalow, hčerko celjskega zdravnika. Mogoče sreče!

— **c Požar.** Dne 14. tm. jutraj ob 4 je začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Ignaca Branceta v Arclinu pri Vojniku. Poslopje, ki je bilo večji del leseno, je pogorelo do tal. Kako je ogenj nastal, ni znano.

— **c Odbor celjskega šohovskega kluba** se je za tekoče leto konstituiral sledeče: predsednik dr. Anton Schwab, podpredsednik Jovan Mraković, tajnik Stanko Pečar, gospodar Ivo Petrak, odbornika Josip Prašar in Vladimir Batič, reditelj Ivo Petrah, knjižničar Stanko Pečar.

— **c Uporaba grobov na mestnem pokopališču.** Mestna občina razglašja: Pravica uporabe grobov na mestnem pokopališču, ki je bila pridobljena pred 20 leti, je glasom pokopališkega reda mestne občine celjske ugasnila. Stranke, ki imajo na imenovanem pokopališču grobove in želijo iste še vnaprej obdržati, morajo plačati tozadevne pristojbine pri mestni blagajni najkasneje do 15. maja t. l. Pristojbine za nadaljnjih 20 let znašajo: za rodbinski prostor (3 grobovi) Din 375, (2 groba) Din 250, za grobove odraslih Din 75, otrok Din 40.

Podpirajte Društvo slepih!

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke dne 8. aprila 1926.

	Razlika v pri- meri s stanjem dne 31. marca.
AKTIVA:	
Kovinska podlaga	435,7 — 6,9
posojila	1.343,1 + 20,3
račun za odkup kronskih novčanic	1.151,9
račun začasne razmenjave	349,7
državni dolgovi	2.966,3
vrednost državnih domen, zastavljenih za izdajanje novčanic	2.138,3
saldo raznih računov	570,1 — 74,7
Skupaj	8.955,4
PASIVA:	
Od glavnice izplačano	28,8
rezervni fond	7,6
novčani v obtoku	5.828,2 +
državni račun začasne razmenjave	349,7
državne terjatve po raznih računih	88,8 — 26,1
razne obveznosti	435,8 — 180,3
državne terjatve za za- stavljene domene	2.138,3
izjelo za kupovanje zlata	77,8
Skupaj	8.955,4

Obrestna mera neizpremenjena. Zanimivo je, da se je obrok novčanic od konca marca za celih 145.100.000.000 Din zvišal.

Žitni trg

(Tedensko poročilo novosadske blagovne borze.)

Ves minul teden, izven soboto, tendenca vsled labilnosti inozemskih tržišč tuji na našem trgu popuščala. Povpraševanje po koruzi in pšenici je bilo zelo veliko. Predmet je znašal 141 vagonov.

Pšenice je bilo prodano 17 vagonov. Začetkom tedna po 287,50, koncem po 297,50. Po zaključku borze tudi po 300. Ponudba po teh cenah zelo majhna. Dovoza skoraj ni bilo. Blago na rekah je notiralo ves teden 295. Bačko in banatsko blago za relacijo Braila je poskočilo na 230—233 šil., srbijatsko na 220—221, vse brez ponudbe. Vagoni so šli v Italijo. Od 595 je poskočilo na 605 dol.

Koruze prodano 90 vagonov. Prompt vagonsko blago bačko je poskočilo od 115 na 125. Koncem tedna nekoliko večja ponudba. Sremsko je poskočilo od 117,50 na 125. Vagoni so šli v Italijo. Sremsko blago za relacijo Szob so kupovali večinoma banatsko blago iz okolice Kikinde. Szob je notiral začetkom tedna 85, koncem 88, pozneje pa 87 Ké. Blago na Tisi, Donavi in Begi so kupovali začetkom tedna po 125, pozneje 130 do 132,50. Aprilsko na Donavi povpraševanje po 133—134, koncem tedna ponudba po 133 povpraševanje 130—131. Kupčij malo. Vagoni so šli v Italijo. Od 595 je poskočilo na 605 dol.

Moke prodano 17 vagonov. Povpraševanje še vedno slabo. Og. notira 460—465, Og. 465, št. 2 415, št. 5 365, št. 6 265, št. 7 190. Veliki eksportni mlini drže svoje cene od 480 do 490 — 0 baza. Otrbov prodano 14 vagonov. Bački so poskočili od 102,50

na 107,50. Ječmena prodano 2 vagona. Bački po 130. Ovsu 1 vagon sremskega, pariteta Beograd po 180. Fižol ponudba po 140 brez povpraševanja.

Na svetovnem trgu pričakujejo preokret. V Evropi je tendenca že čvrsta. Amerika ima za izvoz razmeroma malo žita. Na bodoče cene bodo vplivali izgledi letošnje letine, o kateri se pa še ne da govoriti.

—g Nazadovanje izvoza mleka. Največ mleka izvažajo v naši državi Slovenija. Lani je izvoz mleka zelo nazadoval. Predlanskim je znašal 11.500.000 kg v vrednosti 29.100.000 dinarjev, lani pa samo 5.895.000 kg v vrednosti 13.900.000 Din (v Avstriji 5.819.000 v Italiji 76.000 kg).

—g Direktni promet med Jugoslavijo in Avstrijo. V kratkem stopi v veljavo odredba prometnega ministrstva, ki govori o direktnem prometu med našo državo in Avstrijo. V Avstrijo bi mogoče pošiljati blago kot ekspresno.

—g Trgovinska pogajanja — Albanijo. Prva uradna plenarna seja naše in albanske delegacije se je vršila v sredo popoldne v zunanjem ministrstvu. Seja je bila formalnega značaja.

—g Cene zlata in srebra v Beogradu. V Beogradu notira: čisto zlato gram 39, 22 karatno 36,40, 20 karatno 33,50, 18 karatno 33,30, 16 karatno 27, 14 karatno 23,80, 12 karatno 20,77. Čisto srebro 1,30. T. srebro 950/000 1,25, II. 900/000 1,25, III. 800/000 1,10 in IV. 750/000 1. Platina gram 230.

—g Delegacija za prometno pogodbo z Bolgarijo. V sredo je odpotovala v Sofijo delegacija prometnega ministrstva, ki bo urenila naše prometne odnose z Bolgarijo. Najprej se bo pogajala o medsebojnih carinah ter o ureditvi komercijalnih, carinskih in obmejnih stikov.

—g Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema od 17. aprila t. l. ponudbe za dobavo 2000 kom. lopat za malter za dobavo blaga za zastave. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 25. aprila t. l. ponudbe za dobavo 60 m impregnirane platna za jadra. — Dne 26. aprila t. l. se bo vršila pri intendanturi kosovske divizijske oblasti v Prištini ofertalna licitacija glede dobave 1800 m² drv. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Maksim Gorkij kot pekovski pomočnik

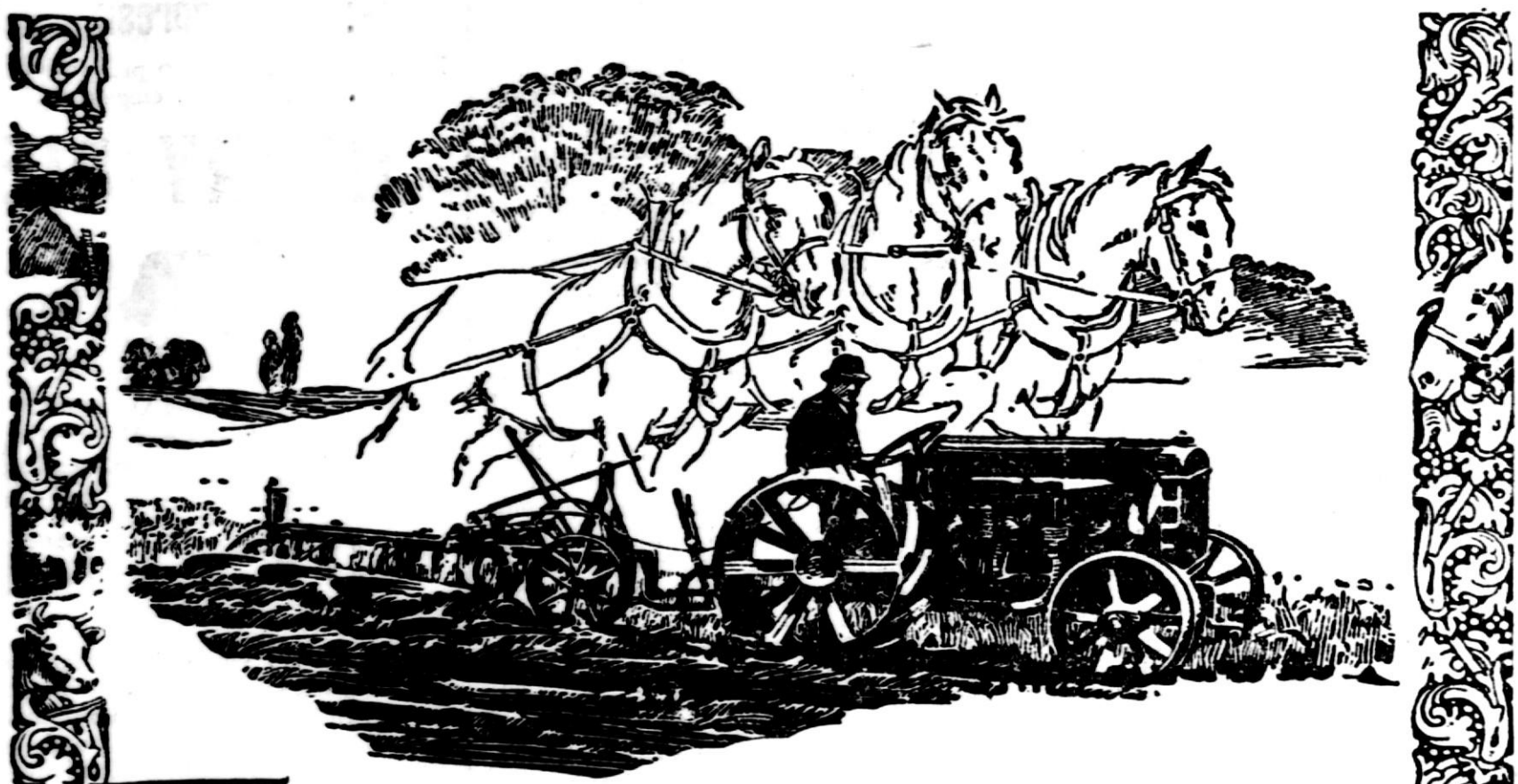
Neki Fedorov, ki je služil okrog leta 1880. kot podčastnik v kazanski garniziji in se udeleževal tajnih sestankov takratne ruske revolucionarne mladine, pripoveduje v svojih spominih, kako se je seznanil z nekim pekovskim pomočnikom, poznejšim pisateljem Maksimom Gorkim.

Seznanila sta se — pripoveduje Fedorov — na stanovanju mojega prijatelja Andreja, ki je razdal študentom in delavcem socijalistične brošure. Teh sestankov se je udeleževal tudi pekovski pomočnik Aleksander Peškov, ki je rad posegal v debato in bil med vsemi najbolj razborit. Nekega dne je hotel moj prijatelj spraviti nadarjenega pe-

kovskega pomočnika v zadrego. Naprosil je nekega akademika, naj mu stavi par vprašanj o literaturi. Peškov je odgovoril tako točno, da so se vsi čudili. Pozneje je vidno napredoval in tovariši so mu preskrbeli s prostovoljnimi prispevki v mestu pekarno, da bi mogel

nadaljevati svoje študije. Peškov je sprejel to darilo s globoko hvaležnostjo. Tovarišem usluge ni mogel poplačati drugače, nego da jim je nosil kruh, ki ga je sam pekel. Tajnih sestankov se je redno udeleževal. Ko si je prislužil nekaj denarja, se je preselil v

Nižji Novgorod, od tod pa v širni svet. Tovariši so mislili, da z njegovo eksistenco ne bo nič. Čez deset let je pa priobčil neki ruski napredni list prvo njegovo novelo. In glas o Maksimu Gorkem je šel po vsem svetu.

Kmetje, porabite vaš denar čim koristnejše!

5 Fordsonom
zmanjšate proiz-
valne stroške
za polovico.

Fordson-Traktor lahko vrši delo od 6 konjev in dovrši to delo v polovici časa in za polovico stroškov. Fordson-traktor porabi najmanjše količine najcenejše kurjave in to samo, kadar dela. Vaši konji pa rabijo hrano tudi tedaj, ko ne delajo.

5 Fordson-traktorjem ki se prodaja po zelo nizkih cenah, lahko proričete hektar v štirih urah, osem hektarjev pa dnevno lahke pokosite. Fordson-traktor vam vleče razum tega vsak drugi gospodarski stroj.

Traktor se lahko v kmetijstvu uporablja kot stalen stroj za najrazličnejša dela, kakor mlajenje, vejanje, vezanje snopov in za druga slična dela.

Ne opustite torej prilike in zahtevajte pri prvem zastopniku Fordovih strojev da vam brez stroškov pokaže kako ti stroji delujejo. Z zadovoljstvom se boste začudili, ko boste ugledali delo Fordsonovih traktorjev.

Fordson

Fordson proizvod

Ford

Ford Motor Company

Traktor
Fordson
Din. 39.700
franco Rakek
Sprememba
een pri-
držana

Obiščite še danes enega naših mnogostevilnih zastopnikov v deželi.

Izvanredna novosti!

Patentna preproga - postelja

ki ne potrebuje modroca in jo more vsak človek nositi na rokah. Potrebna je v vsaki hiši, hotelu, kopalšču, in ladji ter stane samo

Din 390.— Po pošti s povzetjem.

Nadalje imam
veliko zalogo
perja: za zga-
vnlke in bla-
zine, kg Din
60.—, pol belo
kg Din 100.—

Josip Brozović
kemična čistil-
nica perja
Zagreb,
Boškovičeva
ulica 18.

DOSLO! DOSLO!

Vrtnice, dalije,

gladijole — ravnokar do-
še v različnih barvah.
Lepotično grmovje, sadi-
ke cvetlic in zelenjadi —
priporočila Ivan Šimenc,
vrtinar, Ljubljana, Gradi-
šče 12. 1113

Mlada gospa

večša slov. in nemškega
jezika, izurjena v stroje-
pisju in vseh pisarniških
delih — išče službo v pi-
sarni. — Ponudbe pod
«Inteligentna 1170» na upra-
vo «Slov. Narod».

Instrukcija

išče pri boljši rodbini re-
ven. a priden učitelj-
nik. — Dopisi pod «Uč-
teljskišnik/1135» na upra-
vo «Slov. Narod».

Restavracija

eventualno sa hotelom iz-
daje se u zakup u Ter-
malnom kupalištu Stus-
bičke Toplice blizu Za-
greba. — Ponudbe pi-
smeno ili osebno na di-
rekciju kupališta Stubič-
ke Toplice. 1182

3- do 5000 Din

posodim samostojni go-
spodični ali vdovi proti
garanciji in primernim
obrestim. — Ponudbe na
upravo «Slov. Narod» pod
«Garancija/1184».

Za napravo oblek,

površnikov itd. — se pri-
poroča — Ivan Magdič,
krojač, Ljubljana, Gleda-
liška ulica 7. 1187

Suho skladišče

v bližini glavnega kolo-
dvorca se išče za takoj ali
pozneje. — Ponudbe z
navedbo najemnine na:
«Poštni predal 152». 1181

500 Din nagrade

dam osebi, ki mi pre-
skribe mesto prodajalke v
delikatesni trgovini, tra-
fiki ali za točilno blagaj-
ničarko — takoj ali po-
zneje. — Ponudbe posla-
ti na upravo «Slov. Na-
roda» pod «Zanesljiva
26/1180».

Delikatesna

trgovina

dobro idoča, v strogem
centrumu Zagreba — se
radi rodbinskih razmer —
zelo ugodno proda. —
Cenj. ponudbe na: S. Ko-
kotović, Zagreb, Cvetna
cesta 21. 1179

Dijak (-inja)

se sprejme na stanovanje
in hrano. — Ponudbe na
upravo «Slov. Narod»
pod «Hrana/6186».

Pohištvo

iz trdega lesa, dobro
ohranjeno — naprodaj;
tudi posamezno. — Po-
nudbe pod «Pohištvo
1185» na upravo «Sloven-
skega Naroda».

10.000 Din posojila

išče trgovec v svrhu po-
večanja trgovine z meša-
nim blagom na zelo pro-
metnem kraju. Garancija
in dobre obresti zasigu-
rane. — Ponudbe pod
«Dobro idoča trgovina
1183» na upravo «Sloven-
skega Naroda».

Makulturni papir

kg Din 5.—

prodaja uprava «Slov. Naroda»

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro,
skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski
posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti
carinarnice. Revizija pravičnega zaračunavanja carne po
meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Zahvala.

Ob težki izgubi, ki je nas zadela s smrtjo naše
skrbne, ljubljene mame, gospe

Jožefe Juvan roj. Ženko

nam je došlo od blizu in daleč toliko iskrenega so-
čutja, da se ne moremo vsem in vsakomur posebej
zahvaliti.

Blagovoljilo naj vsi, ki so darovali prekrasne vence
in cvetje, jo v tako častnem in obilnem številu spre-
mili na njeni zadnji poti, sprejeti tem potom našo
najpriskrnejšo zahvalo.

Ljubljana, dne 15. aprila 1926.

Globoke žalujoči ostali.

1140

Tvrda Pipan & Cie. Ljubljana,
kem. kom. d. z o. z., naznanja, da je njen
dolgoletni trgovski potnik, gospod

Josip Napret

po dolgi mučni bolezni preminil dne 14. t. m.

Pogreb blagega pokojnika bo v petek,
16. t. m. ob polu štirih popoldne iz mrt-
vašnice tukajšnje bolnice.

Za njegovo neumorno delovanje ga
bomo ohranili v vednem spominu.

Ljubljana, dne 15. aprila 1926.

1178

1188

V prebrdki boli naznanamo prežalostno vest, da
se je naš ljubljani soprog, dobri papa, sin, brat, svak,
stric, gospod

Štefan Miholič

kavarnar

danes ob dveh zjutraj po dolgi, mučni bolezni, pre-
viden s tolažili sv. vere, mirno preselil v boljše živ-
ljenje

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil 16. aprila
ob petih popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta 38,
na pokopališče k Sv. Križu.

Priporočamo ga v blag spomin in molitev.

Ljubljana, 15. aprila 1926.

Ana Miholič roj. Ekar, soproga.
Štefanka, Marija, Anton, Zora, Zlata,
Štefka, Milenka, otroci.